11/03/2019

Σαμαρίνα: Ένας βυζαντινός θησαυρός της Μεσσηνίας

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Στη μεσσηνιακή ενδοχώρα, σε απόσταση 21,5 χιλιομέτρων βορειοδυτικά από την Καλαμάτα, βρίσκεται η **Ανδρούσα**, ένα κεφαλοχώρι που αποτέλεσε σε αλλοτινούς καιρούς έδρα επισκοπής (επί Φραγκοκρατίας) και διοικητικό κέντρο (επί Ενετοκρατίας).

Το ενδιαφέρον των επισκεπτών της Ανδρούσας και της ευρύτερης περιοχής προσελκύουν τα λείψανα του μεσαιωνικού κάστρου, που οικοδομήθηκε από τους Φράγκους το 13ο αιώνα σε ένα ύψωμα με όμορφη θέα, και ένα εξαίρετο αρχιτεκτονικό δημιούργημα των Βυζαντινών Χρόνων, ο **ναός της Σαμαρίνας**.

Ο ναός της Ζωοδόχου Πηγής Σαμαρίνας, ένα από τα ωραιότερα βυζαντινά μνημεία ολόκληρης της Πελοποννήσου, βρίσκεται βορειοδυτικά της Ανδρούσας, σε μικρή απόσταση από το χωριό Καλογερόρραχη.

Σύμφωνα με την επικρατέστερη εκδοχή, η εκκλησία οικοδομήθηκε πάνω στα ερείπια αρχαίου ναού το 12ο αιώνα. Η ονομασία Σαμαρίνα οφείλεται είτε σε παραφθορά του λατινικού Santa Maria είτε στο γεγονός ότι ο ναός ήταν αφιερωμένος στην οσία Μαρία την Αιγυπτία.

Ο ναός της Ζωοδόχου Πηγής, που υπήρξε κατά πάσαν πιθανότητα καθολικό μονής, ανήκει στον αρχιτεκτονικό τύπο του δικιόνιου σταυροειδούς εγγεγραμμένου ναού με τρεις προεξέχουσες τρίπλευρες αψίδες στα ανατολικά.

Μεταγενέστερες προσθήκες αποτελούν ο νάρθηκας με την ανοιχτή στοά στη δυτική πλευρά, καθώς και ο πύργος του κωδωνοστασίου, που θεωρείται φράγκικος (13ος αιώνας).

Στο μέσον της βόρειας πλευράς του ναού διαμορφώνεται κιονοστήρικτο προστώο με μικρό καμαροσκεπές πρόσκτισμα στα δυτικά του. Η τοιχοποιία του μνημείου είναι ιδιαίτερα επιμελημένη, με ευρεία χρήση αρχαίου οικοδομικού υλικού και πλούσιο κεραμοπλαστικό διάκοσμο.

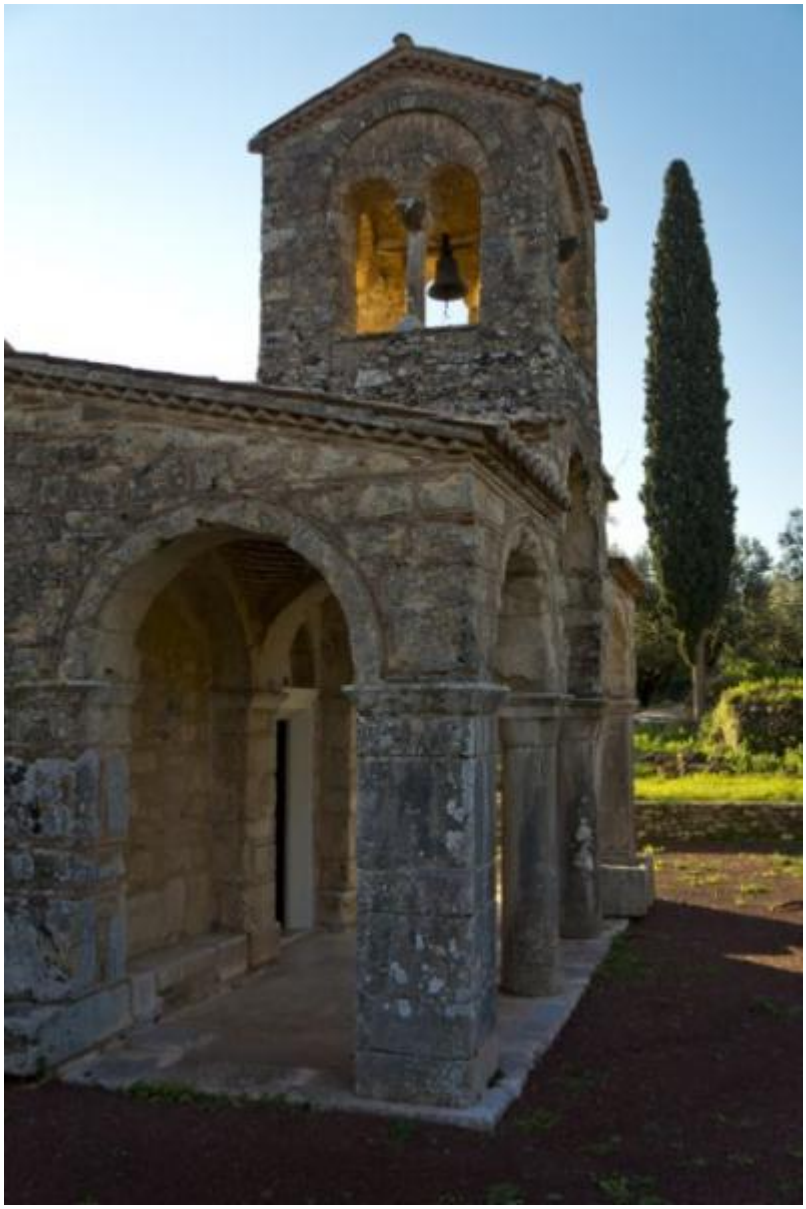

Στο εσωτερικό του ναού σώζονται θαυμάσιες τοιχογραφίες της «ακαδημαϊκής τάσης» της υστεροκομνήνειας ζωγραφικής (χαρακτηριστικές είναι οι μνημειακές παραστάσεις από το βίο του Χριστού), ενώ σε μεταγενέστερη περίοδο (14ος-15ος αιώνας) ανάγονται οι ολόσωμες μορφές αγίων στο νότιο τοίχο του κυρίως ναού.

Όσον αφορά το γλυπτό διάκοσμο στο εσωτερικό του λαμπρού βυζαντινού μνημείου, το μαρμάρινο τέμπλο και τα δύο προσκυνητάρια αποτελούν έξοχες δημιουργίες του «εργαστηρίου της Σαμαρίνας», η δράση του οποίου τοποθετείται στο β’ μισό του 12ου αιώνα.

Εξάλλου, το αξιόλογο δάπεδο του ναού, κατασκευασμένο με την τεχνική του μαρμαροθετήματος, σώζεται αποσπασματικά σε όλους τους χώρους του.

Η εκκλησία της Σαμαρίνας αποτελεί μετόχι της μονής Βουλκάνου και εορτάζει την Παρασκευή της Διακαινησίμου.

Πηγή: www.in.gr